

॥४६॥४७॥ इत्यारण्यके० नै० जा० षड्विंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२६ ॥ ॥५॥ कथमिति ॥१॥२॥३॥४॥५॥ स्फिकिकां ॥६॥७॥ अमात्यपर्वदोमध्येमंत्रिसंज्ञांतः ॥८॥ कृत्तादौवारिकः
 एतत्ते सर्वमाख्यातं मां धातुश्चरितं महत् ॥ जन्मचार्यं महीपालयन्मां त्वं परिपृच्छसि ॥ ४६ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्तः सकौंतेयो लोमशेन महर्षिणा ॥
 पप्रच्छानंतरं भूयः सोमकं प्रति भारत ॥ ४७ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि लोमश तीर्थयात्रायां मां धातोपाख्याने षड्विंशत्यधिक
 शततमोऽध्यायः ॥ १२६ ॥ ॥४८॥ ॥४९॥ ॥५०॥ युधिष्ठिर उवाच कथं वीर्यः सराजा भूत्सोमको वदतां वर ॥ कर्माण्यस्य प्रभावं च श्रोतुमिच्छामि
 तत्त्वतः ॥ १ ॥ लोमश उवाच युधिष्ठिरासीन्नृपतिः सोमको नाम धार्मिकः ॥ तस्य भार्या शतं राजन्सदृशी नाम भूत्तदा ॥ २ ॥ स वै यत्नेन महता तासु पुत्रं
 महीपतिः ॥ कंचिन्नासादयामास कालेन महता त्वपि ॥ ३ ॥ कदाचित्तस्य वृद्धस्य घटमानस्य यत्नतः ॥ जंतुर्नाम सुतस्तस्मिन् स्त्रीशते समजायत ॥ ४ ॥ तं जातं मा-
 तरः सर्वाः परिवार्य समासते ॥ सततं पृष्ठतः कृत्वा कामभोगान्विशोपते ॥ ५ ॥ ततः पिपीलिका जंतुं कदाचिददशत्स्फिचि ॥ सदृष्टो व्यनदन्नादंतेन दुःखेन बाल-
 कः ॥ ६ ॥ ततस्तामातरः सर्वाः प्राक्रोशन् भृशदुःखिताः ॥ प्रवार्य जंतुं सहसा सशब्दस्तुमुलो भवत् ॥ ७ ॥ तमार्तनादं सहसा श्रुत्वा वसमहीपतिः ॥ अमात्यपर्वदो-
 मध्ये उपविष्टः सहर्त्विजा ॥ ८ ॥ ततः प्रस्थापयामास किमेतदिति पार्थिवः ॥ तस्मै क्षत्ताय थावत्तमा च चक्षे सुतं प्रति ॥ ९ ॥ त्वरमाणः स चोत्थाय सोमकः सहमं-
 त्रिभिः ॥ प्रविश्यांतः पुरं पुत्रमाश्वासयदरिंदमः ॥ १० ॥ सांत्वयित्वा तु तं पुत्रं निष्क्रम्यांतः पुरान्नृपः ॥ ऋत्विजा सहितो राजन्सहामात्य उपाविशत् ॥ ११ ॥
 सोमक उवाच धिगस्त्विहैकपुत्रत्वमपुत्रत्वं वरं भवेत् ॥ नित्यातुरत्वाद्भूतानां शोक एवैकपुत्रता ॥ १२ ॥ इदं भार्या शतं ब्रह्मन्परीक्ष्य सदृशं प्रभो ॥ पुत्रार्थिनाम-
 यावोढं न तासां विद्यते प्रजा ॥ १३ ॥ एकः कथंचिदुत्पन्नः पुत्रो जंतुरयं मम ॥ यतमानासु सर्वासु किं नु दुःखमतः परं ॥ १४ ॥ वयश्च समतीतं मे स भार्यस्य द्विजोत्त-
 म ॥ आसां प्राणाः समायत्ता मम चात्रैकपुत्रके ॥ १५ ॥ स्यात्तु कर्म तथा युक्तं येन पुत्रशतं भवेत् ॥ महतालघुना वापि कर्मणा दुष्करेण वा ॥ १६ ॥ ऋत्विगुवाच
 अस्ति चैतादृशं कर्म येन पुत्रशतं भवेत् ॥ यदि शक्रोऽपि तत्कर्तुं न थ वक्ष्यामि सोमक ॥ १७ ॥ सोमक उवाच कार्यं वा यदि वाऽकार्यं येन पुत्रशतं भवेत् ॥ कृत-
 मेवेति तद्विद्धि भगवान्प्रब्रवीतु मे ॥ १८ ॥ ऋत्विगुवाच यजस्व जंतुनाराजं स्वं मया वितते क्रतौ ॥ ततः पुत्रशतं श्रीमद्भविष्यत्यचिरेण ते ॥ १९ ॥

॥१॥१०॥११॥१२॥१३॥१४॥१५॥१६॥१७॥१८॥ जंतुनापशुभूतेन सवरुणं राजानमुपससारपुत्रो मे जायतां तेन त्वाय जाइतीति पुत्रस्यापि पशूकरणं ब्रह्मणा ह्यने परान्मृष्टं न तोमशा विरोधः ॥ १९ ॥